

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokous 11.10.2023

Pöytäkirja

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuntalain 58.2 §:n mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 Työjärjestyksen hyväksyminen

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta 11.10.2023

Esitys:

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 Edellisen pöytäkirjan tarkastaminen

Esitys:

Hyväksytään pöytäkirja.

Päätös:

Hyväksyttiin pöytäkirja.

4 Neuvova Vantaa -hanke

Neuvova Vantaa -kehittämishankkeen tavoitteena on tukea vieraskielisten neuvonnan saavutettavuutta ja ohjauksen sujuvuutta Vantaalla. Työtä tehdään kehittämällä monikielistä matalan kynnyksen neuvontaa sekä vakiinnuttamalla toimijoiden yhteistyötä ja kumppanuuksia. Hankkeen esittelivät projektipäällikkö Aadan Ibrahim ja projektiasiantuntijat Mariam Bahafid ja Nina Leskelä. Sitä ennen monikulttuurisuusasiain päällikkö Hannele Lautiola esitteli keskeisiä lukuja Vantaan ulkomaalaistaustaisesta väestöstä, tietoja Vantaalla käytetyistä rahoituksista sekä katsauksen maahanmuuttajahankkeiden evoluutiosta Vantaalla, esimerkkinä Tsemppari-hankeperhe. Kalvoesitys, joka kattaa myös kokouksessa esitellyt hankkeet, on liitteenä.

Aadan Ibrahim kertoi kuntien uusista tehtävistä ja kotouttamisen palvelurakenteesta, joihin Neuvova Vantaa -hanke (1.10.2020-31.8.2024) olennaisesti liittyy. Hankkeen taustalla on pitkä kehittämisprosessi ja sitä toteutetaan TEM:in/ELY-keskuksen erityisrahoituksella. Kohderyhmänä ovat kaikki vieraskieliset vantaalaiset ja vieraskielisten ohjaus- ja neuvontatyötä tekevät Vantaalla. Alkuvaiheen kotoutumispalveluita on monia ja niiden piiriin kuuluu Vantaalla tuhansia ihmisiä. Aadan kiinnitti huomiota hankkeen kohderyhmään kuuluviin työvoiman ulkopuolella olevien suureen määrään Vantaalla (1837), joka koostuu erityisesti kotivanhemmista. Asiakaskäyntejä hankkeessa tulee pian täyteen 10 000.

Monikielisen neuvonnan perustamisesta Vantaa-infojen yhteyteen linjasi kaupungin johtoryhmä syksyllä 2021. Tällä hetkellä toimintoja vakiinnutetaan, esimerkiksi monikielinen viestintä on saatu osaksi kaupungin viestintäyksikköä. Kehittämistyössä on ollut haasteita liittyen mm. palvelujärjestelmän pirstaleisuuteen, nopeaan digitalisaatioon ja viestintään. Meneillään olevan hankekauden tavoitteena on juurruttaa neuvonta ja verkostotyö uudelle työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueelle. Tekeillä on sitä tukeva palvelupaketti.

Mariam Bahafid avasi tarkemmin Vantaan monikielisen neuvonnan sisältöjä ja työtapaa. Neuvonnan ytimessä on kotouttava työote. Hankkeen viisi monikielistä neuvojaa tarjoavat neuvontaa ja ohjausta Vantaa-infojen tiloissa ja viron, venäjän ja englannin kielillä lisäksi myös International House Helsingissä, Apua saa omalla äidinkielellä erilaisissa elämäntilanteissa mukaan lukien kriisit, asunnon haku, lomakkeiden täyttäminen ja työhön ja koulutukseen hakeminen. Kela-asioita on paljon (31 %), samoin kuin Migri-asioita. Oleskelulupahakemuksissa asiakas ohjataan saamaan apua järjestöistä. Palvelukielenä on ensisijaisesti suomi, jolla myös opetetaan termejä. Avusta on saatu hyvää palautetta.

Nina Leskelä kertoi hankkeen monikielisestä verkostotyöstä ja näytti verkostokartan toimijoihin. Verkostossa on mukana yli 250 henkilöä eri organisaatioista. Hankkeella on kolmitasoinen verkostotyön kehikko: laaja verkostotyöryhmä asiakastyötä tekeville, esimiestason koordinaatioryhmä sekä ohjausryhmä johtajille ja päälliköille. Osana verkostotyötä annetaan paljon konsultaatiota, sillä myös viranomaiset tarvitsevat tukea työssään. Sidosryhmälle tehdyn kyselyn perusteella on tunnistettu palveluja ja palveluaukkoja kehittämisen tueksi. Nina toivotti myös neuvottelukunnasta kaikki kiinnostuneet mukaan [verkostoon](#).

Keskeisinä havaintoina hankkeen aikana on opittu, että Neuvova Vantaa ei ole monikielinen Vantaa-info, vaan matalan kynnyksen neuvonta tarvitsee rinnalleen hyvin koordinoidun verkostoyhteistyömallin.

Keskustelussa tuli esille mm. palveluiden digitaalisuus ja asiakkaiden digitaidot, yhteydet ay-liikkeeseen ongelmatilanteissa, viittomakielisten huomioiminen, hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö sekä ukrainalaisten näkyminen palveluissa. Neuvottelukunta kiinnitti erityistä huomiota hankkeen juurruttamiseen ja totesi, että neuvonnan muuttuessa lakisääteiseksi resurssikysymys tulee nostaa keskusteluun. Vantaalla on ongelmana, että työntekijät eivät pääse Maisaan, Uraan ja muihin viranomaisjärjestelmiin. Tarvetta on siis moniammatilliselle yhteistyölle (esim. Espoossa on moniammatilliset tiimit). Huomautettiin myös, että hyvinvointialueelle ei ole saatu lisäresurssia, vaikka asiakasmäärät kasvavat, ja palvelua voi olla vaikea saada, jos ei ole kotoutumista tukevien sosiaalipalveluiden asiakas. Lopulta esitettiin, että neuvottelukunta tekisi kannanoton resursoinnista ja yhteistyöstä hyvinvointialueen kanssa.

Esitys:

Kuullaan esitys ja merkitään keskustelu tiedoksi.

Päätös: Kuultiin esitys ja päätettiin tehdä kannanotto. Työryhmään osallistuvat Naima El Issaoui, Minna Tuovinen, Ellen Pessi, Mila Kangasniemi, Hannele Lautiola ja sihteerinä Anu Anttila.

5 SMILE - Yhteisöt, koulut ja palvelut uusia kotoutumisen dialogeja rakentamassa

SMILE-hankkeessa vahvistetaan maahanmuuttaneiden perheiden kotoutumista, työllistymistä sekä koulun ja kodin yhteistyötä. Lähtökohtana on perheen ja yhteisöjen merkitys kotoutumisessa. Hankkeessa pilotoidaan yhteisöllisiä menetelmiä sekä kehitetään uutta dialogia yhteisöjen, koulujen ja palveluiden välille Vantaalla.

Projekti toteutetaan Vantaan kolmessa lähiössä: Hakunilassa ja Lehtikuusen koulussa; Havukoskella ja Koivukylän koulussa sekä Myyrmäessä ja Martinlaakson koulussa. Päätoteuttajana on Vantaan kaupunki ja osatoteuttajana Laurea-ammattikorkeakoulu. Palveluntarjoajina toimii ostopalvelusopimuksen kautta viisi vantaalaista kotoutumista edistävää järjestöä. Lisäksi projekti toteutetaan laajassa yhteistyössä alueiden toimijoiden kanssa.

Projekti rahoitetaan osana Euroopan neuvoston kehityspankin (CEB) ja Euroopan komission välistä sopimusta, jonka tavoitteena on edistää maahanmuuttaneiden inklusioita EU jäsenvaltioissa kehittämällä uusia yhteistyön ja rahoituksen muotoja. Hankeaika on 9.3.2023 – 31.12.2024. Projektipäällikkö Jenni Tahvanainen ja kumppanuusasiantuntija Mustafe Hirsi esittelivät hankkeen.

Jenni Tahvanainen kertoi, että hankkeissa tarkastellaan kotoutumisen edistämistä laajasta näkökulmasta huomioiden, että kotoutumisessa on useita ulottuvuuksia. Vantaan hanke on herättänyt paljon huomiota Euroopassa. PAFMI-rahoitus on erittäin kilpailtu ja kunnan kannalta edullinen, sillä siinä ei ole omarahoitusosuutta. Kaikkiaan rahoitusta on 800 000 €. Täysin uutta on se, että järjestöt tuottavat palveluita ostopalvelusopimuksilla. Kilpailutuksessa valikoitui mukaan viisi vantaalaista järjestöä, joilla on jo kokemusta palveluiden tuottamisesta aiemmista Tsemppaan -hankkeista. Tutkimusyhteistyötä ja tulosten seuranta tehdään Laurean kanssa.

Mustafe Hirsi kertoi hankkeen kolmesta työpaketista. TP 1 Tsemppaamalla töihin sisältää työelämävalmennusta ja palveluohjausta työnhakijalle ajankohtaisista kysymyksistä. TP 2 Yhteisöt ja perheet oppimisen tukena -kokonaisuudessa on kumppanuusasiantuntijat kolmen yhteistyöalueen kolmessa koulussa, joissa on korkeat KOTA-indeksit. TP 3: Aluetyö myönteisen erityiskohtelun alueilla toimii tiiviissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa eri painoituksin. Martinlaaksossa tavoitteena on vanhempien aktivointi vapaaehtoistyöhön, Hakunilassa Lehtikuusen koulussa pilotoidaan Parental Corner, ja Koivukylässä tehdään vanhempia tavoittavaa työtä pyöreän pöydän dialogeineen.

Keskustelussa nousi esiin hankkeen tekemä laaja yhteistyö, jota se tekee mm. Päivikki ja Sakari Sohlbergin säätiön rahoittamaan hankkeen kanssa Koivukylän koulussa.

Esitys:

Kuullaan esitys ja merkitään keskustelu tiedoksi.

Päätös:

Kuultiin esitys ja merkittiin keskustelu tiedoksi.

6 Kotoutumisen johdantojakson pilottikokeilu

Vantaan kotoutumisen johdantojakson pilottikokeilu tarjoaa alkuvaiheen kotoutumispalveluita työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille, erityisesti kotona lapsia hoitaville kotoutujille. Hankkeessa tuetaan kohderyhmän koulutus- ja työllistymispolkuja sekä osallisuutta. Alkuvaiheen palvelut ovat maksuttomia ja avoimia kaikille työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille.

Hankeverkosto kokoaa yhteen vieraskielisille kotivanhemmille palveluita tarjoavia tahoja. Verkosto on avoin kaikille vieraskielisiä kotivanhempia työssään kohtaaville. Siihen kuuluu tällä hetkellä toimijoita kunnan, viranomaisten ja järjestöjen puolelta. Verkoston tavoitteena on tarjota monipuolisia palveluita ja tukea kotivanhemmuuteen liittyvissä kysymyksissä. Jos haluat liittyä mukaan verkostoon tai tarvitset lisätietoa hankkeesta, voit ottaa yhteyttä projektin vetäjiin Liisa Kultaan tai Tiina Kenttaan. Alkuvaiheen kotoutumispalvelut ovat maksuttomia ja avoimia kaikille työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille. Projektipäällikkö Liisa Kulta ja kumppanuusasiantuntija Tiina Kentta esittelivät hankkeen.

Liisa Kulta kertoi, että hankkeen taustalla on OECD:n raportti, jonka mukaan Suomessa pitäisi saada enemmän maahanmuuttajataustaisia kotiäitejä työelämään. Hanketta rahoittaa työ- ja elinkeinoministeriö kaikkiaan ajalla 1.10.2022-30.9.2024. Vantaalla kohderyhmään kuuluu noin 1800 työvoiman ulkopuolella olevaa henkilöä. Hankkeen tavoitteena on löytää 100 työvoiman ulkopuolella olevaa maahanmuuttanutta hankkeen aikana sen tarjoamien palveluiden piiriin.

Tiina Kentta kertoi ensimmäisen hankekauden tuloksista. Kohderyhmät on selvitetty kieliryhmittäin ja alueittain (tilastot Kelasta). Isoimmat kieliryhmät ovat viro, venäjä, albania ja somalia. Kotivanhempien kanssa työskentelevien toimijoiden yhteistyöverkosto on rakennettu ja paljon toimintaa järjestetty. Hankkeessa on pilotoitu omakielisiä yhteiskuntaorientaatioita, jotka tulevat pakolliseksi 2025. Myös infotilaisuuksia, alkukartoituksia, henkilökohtaista neuvontaa, ohjausta ja palvelutarpeen arviointia on järjestetty. Vantaan erikoisuus on hyvä järjestöyhteistyö kurssien ja infotilaisuuksien järjestämisessä. Meneillään olevalla hankekaudella työllisyyspalveluiden roolia on lisätty.

Keskustelussa esille nousi muun muassa kohderyhmän tavoittaminen, joka on yksi kehittämiskohteista. Esimerkiksi Helsingissä ei ole pystytty pitämään yhtään yhteiskuntaorientaatiota. Vantaalla tärkeitä ovat neuvolat ja järjestöt, ja neuvottelukunta suositteli esim. lasten harrastuspiirejä, Kulttuurilapset-toimintaa sekä maahanmuuttajanaisten keinoja viestintäkanavina.

Esitys:

Kuullaan esitys ja merkitään keskustelu tiedoksi.

Päätös:

Kuultiin esitys ja merkittiin keskustelu tiedoksi.

7 Kulttuuriseppä-raadin valinta

Vantaalla palkitaan vuosittain Kulttuuriseppä monikulttuurisessa itsenäisyyspäiväjuhlassa 6.12. Vuoden 2022 Kulttuuriseppää tai Kulttuuriseppä-tekoa haetaan parhaillaan. Valitaan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan edustajat, yksi mies ja yksi nainen, raatiin.

Esitys:

Valitaan kaksi monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan edustajaa Kulttuuriseppä-raatiin ja merkitään tiedoksi.

Päätös:

Valittiin Kulttuuriseppä-raatiin Naima El Issaoui ja Jarkko Haanpää.

8 Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan edustajan valinta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan

Miia Lindellille on myönnetty ero Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen neuvottelukunnasta. Hänen tilalleen Vantaan Kokoomus esittää Camilla Garchia.

Esitys:

Valitaan Camilla Garchi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan.

Päätös:

Valittiin Camilla Garchi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan.

9 Kaupungin toimialojen, hyvinvointialueen ja poliisin ajankohtaiset asiat

Toimialojen ja poliisin edustajat kertovat lyhyesti monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaa mahdollisesti kiinnostavista ajankohtaisista asioista.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala / Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue

Palvelualueen uudelleen järjestäytyminen alkoi 1.9., kun muodostettiin Vieraskielisten osaajien ja kotoutumisen palvelut. Kokonaisuus on iso, noin 70 henkeä. Uudistuksen tarkoituksena on valmistautua TE24-muutokseen.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Monikielisten oppijoiden oppimisen kehittämissuunnitelma on työstössä ja etenee. Tilastointitapoja tarkasteltu yhteisesti ja todettu, että tietojärjestelmiä tulee jatkossakin kehittää ja yhtenäistää.

- Yhteisten teemojen nostot ohjelmaan:

1. Kielitietoisien toimintakulttuurin vahvistaminen
2. Kielellisesti tuetun opettamisen kehittäminen ja oppijoiden suomen kielen osaamisen vahvistuminen
3. Sujuvat siirtymät nivelvaiheissa
4. Viestintä ja yhteistyö monikielisten huoltajien kanssa

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala

- Osallistava budjetointi alkaa marraskuussa
- Nuorisoavustuksia uudistetaan. Uudistuksen tavoitteena on varmistaa järjestöjen tasapuoliset mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa työtään pitkäjänteisesti vantaalaisten lasten ja nuorten parissa. Vastaa kyselyyn <https://osallistuvavantaa.fi/q/38zri67g9sv3> viimeistään 25.10.2023. Nuorisoavustukset jakautuvat toiminta- ja kohdeavustuksiin. Tällä hetkellä monikulttuuriset järjestöt voivat hakea vain kohdeavustuksia. Voit lukea lisää nuorisoavustuksista [täältä](#).

- Avustusjärjestelmä on uudistumassa kokonaisuudessaan 2023 alussa. Uudessa järjestelmässä tarvitaan suomi.fi-tunnistautuminen, joten varatkaa aikaa tunnuksen hankkimiseen.
- Vantaan kulttuurilapset on hyvässä käynnissä, vieraskielisiä voisi tavoittaa enemmän.

Kaupunkiympäristön toimiala

- Kaupunginhallitus on päättänyt 18.9.2023 uudesta kerrostaloasuntojen pinta-alaa koskevasta sääntelystä. Päätöksen tavoitteena on varmistaa monipuolinen huoneistotyyppijakauma sekä riittävä suurempien perheasuntojen tarjonta kaupungissa. Päätöksen mukaan Vantaan kaupunki alkaa sääntelemään 1.1.2024 alkaen kerrostaloasuntojen pinta-alaa siten, että asuntohanketta kohden korkeintaan 30 % saa olla pinta-alaltaan alle 35 m² asuntoja ja vähintään 30 % on oltava pinta-alaltaan vähintään 65 m² tai suurempia asuntoja siten, että vähintään 10 % kohteen asuntojen kokonaismäärästä on 80 m² tai suurempia asuntoja.
- Kaupunkiympäristön toimiala järjestää 13.10.2023 seminaarin ”Eriytymiskehitys kaupunkiseuduilla kaupunkikehittämisen näkökulmasta”. Seminaariin on kutsuttu useiden suurten kaupunkien kaavoituksen ja asumisen alan asiantuntijoita esittelemään segregatioon liittyviä haasteita, tutkimuksia ja toimenpiteitä. Vantaa valmistelee seminaariin oman esityksen, jossa on tutkittu kaupunginosien eriytymistä segregatiomittareiden valossa.
- Kaavoitusohjelmaa 2024–2026 valmistellaan ja se on tavoitteena tuoda kaupunkiympäristölautakuntaan hyväksyttäväksi loppuvuodesta 2023.
- Lukuisia kaavahankkeita vireillä,
lisätietoja: <https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/asukastilaisuudet-ja-ajankohtaiset-kaavat>

Kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut / Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

- Tilapäistä suojelua saavia tullut hiljalleen kotoutumista tukeviin sosiaalipalveluihin ja nyt suunnitelmallisessa sosiaalityössä 130 asiakasta.
- Vake Soten aikuissosiaalityössä otettu perehdytykseen Antirasistinen työote. THL:n verkkokoulutus.
- Turvapaikanhakijoiden vastaanotossa muutoksia. Robert Huberin vastaanottokeskus menee kiinni 28.2. ja Vantaalle avattu asuntopohjainen vastaanottokeskus (300 paikkaa) syyskuussa. Laitospohjainen vastaanottokeskus avataan alkuvuodesta 2024 Vantaa-Kerava alueelle (300 paikkaa, odotusajan keskus). Vantaalle tulee myös 21-paikkainen ryhmäkoti alaikäisenä ilman huoltajaa tulleille (JST Aves tuottaa palvelun).

Itä-Uudenmaan poliisi

Vastauksena viime kokouksessa esitettyyn kysymykseen: Ankkuritoiminta on osa ennalta estävää toimintaa. Vantaalla toimii kolme tiimiä eri alueilla (Martinlaakso-Myyrmäki, Korso-Koivukylä ja Tikkurila-Hakunila), joissa on yhteensä kuusi työntekijää. Tarvetta työlle on enemmän kuin resursseja. Lähipoliisitoimintaa ei ole mahdollista enää pyörittää, kun ei ole väkeä.

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

10 Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kannanoton ”Lasten harrastamista tuettava enemmän eriarvoistumiskehityksen hidastamiseksi” viimeistely ja hyväksyminen

Neuvottelukunta alkoi valmistella kannanottoa otsikolla kokouksessaan 26.4. Kannanottoa ei ole vielä lopullisesti hyväksytty. Petriina Punna esittelee kannanoton.

Esitys:

Viimeistellään kannanotto ja päätetään sen hyväksymisestä.

Keskustelu: neuvottelukunta totesi, että kannanotto on edelleen ajankohtainen ja sen sisältöön liittyvää keskustelua käydään myös eri valtuustoryhmissä.

Päätös:

Hyväksyttiin kannanotto sellaisenaan ja päätettiin lähettää jakoon suoraan luottamushenkilöille.

11 Tiedoksi merkittävät asiat

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntien yhteiskokoukseen pyydetään Ankkuritoiminnan esittelyä, mukaan hyvinvointivointialueen toimijoita, Harrastusten Vantaa ja seuroja. Keravan ehdottama ajankohta 14.12. ei sovi, ja uudesta ajankohdasta päätetään yhdessä puheenjohtajien kanssa.

12 Kokouksen päättäminen

Seuraava kokous pidetään 15.11. klo 17.